

فصل یازدهم

ارگانهای مرتبط تصمیمات نظامی

(پیمانهای نظامی و تشکیلات سیاسی جهانی مولد و یا آتش بس جنگ)

الف: سازمان ملل متحد

ب: پیمان ناتو

پ: پیمان ورشو

ت: پیمان سنتو

ث: پیمان سیتو

ج: سازمان کشورهای غیر متعهد

چ: سایر پیمانهای منطقه ای

فصل یازدهم

الف: سازمان ملل یا UN و یا UNITED NATION که از اعضاء کلیه کشورهای جهان بوجود آمده و یا به آن ملحق شده اند، مسئولیت امنیت جهان و رفع اختلاف بین کشورها و مضافاً توسعه فرهنگ، بهداشت، توسعه اقتصادی و ... جهان را بعهده دارد.

بنابراین در مسائل نظامی، سازمان ملل دارای حق دخالت می باشد و در این خصوص قطعنامه صادر می کند و دارای نیروهای صلح است که از اعضاء تشکیل شده و جهت انجام و نگهداری صلح فعالیت می نمایند، و نیرو به مناطق مورد نزاع می رساند و جلسه شورای امنیت تشکیل می دهد و مقصر نزاع و جنگ ها را مشخص می کند و کشورها را متعهد به پرداخت جرائم می کند. در واقع کلیه نزاعهای بین الملل را نظارت و در بعضی مواقع مربوط به حقوق بشر، در امور داخلی کشورها نیز دخالت می نماید و مشاوره و اخطار می دهد.

ترکیب سازمان ملل تحت عناوین جامعه ملل و ... از حوالی جنگ اول جهانی ریخته شد و اکنون شکل ترین گروه سیاسی، نظامی، فرهنگی، در جهان محسوب می شود.

در این سازمان، چند کشور از حق وتو بهره مند می باشند، آمریکا، شوروی، چین، انگلیس و فرانسه می توانند چنانچه قطعنامه ای در سازمان ملل تصویب می رسد را وتو کنند.

مثلاً آمریکا مرتباً قطعنامه های علیه اسرائیل را وتو می کنند و جامعه ملل را تبدیل به یک دکور تبلیغاتی نموده است.

امروزه توان سازمان ملل در ابهام قرار گرفته است و متخلفان حقوق بشر، نیز از آن بی بیم می باشند.

سازمان ملل متحد UN

یکی از دست اندرکاران جنگ اصلح ملل، سازمان ملل متحد (جامعه ملل ...) می باشد

مرکز: مانهاتان نیویورک

زبانهای رسمی: عربی، چینی، انگلیسی، فرانسه، روسیه، اسپانیائی

اعضاء: ۱۹۲ عضو (کشور)

رئیس (دبیر کل): بن-کی-مون

تأسیس: ۱۹۴۵ (۲۶ ژوئن)

WEB: [HTTP://WWW.UN.ORG/](http://www.un.org/)

گروه اولیه: ۷۷

ارگان : مجمع عمومی

: شورای امنیت

: سکرترها

دبیر کل سازمان ملل

اعضاء گروه ۷۷ نفر

اقدامات و وظائف:

- پاسداری صلح و امنیت
- حقوق بشر و کمکهای بشردوستانه
- توسعه اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی و صنعتی
- خودکفائی و اتفاقات ضروری موقت
- سایر

بزرگترین شکل تاریخی: منازعات اعراب و اسرائیل و غزه و نیز مسائل چین، شوروی، شیلی، ایران، کوبا، جنگ هند و پاکستان و کشمیر، چچن، جنگ بالکان، گرسنگی بین المللی، بیماری های *HIV* و آنفولانزای خوکی و طاعون، جنگ کنگو، سودان، نامبیا، آفریقای جنوبی، کانال سوئز، پاناما

سازمانها

- *UNICEF* سازمان بهداشت
- *UNESCO* سازمان فرهنگی
- *UNIDO* سازمان توسعه اقتصادی
- *ECOSOC* شورای اقتصادی فرهنگی
- شورای عالی دادگاه بین المللی

دبیرکل های سازمان ملل متحد

نام	کشور	سال	ملاحظات
گراگیولاو	نروژ	۱۹۴۶	استعفا داد
داگ هامر شولد	سوئد	۱۹۵۳	فوت کرد (در اداره)
أتانت	برمه	۱۹۶۱	اولین دبیر کل آسیایی
کورت والد هایم	اطریش	۱۹۷۲	-
خاویر پرز دکویار	پرو	۱۹۸۲	اولین دبیرکل آمریکای جنوبی
پطرس غالی	مصر	۱۹۹۲	اولین دبیر کل آفریقائی
کوفی حنان	غنا	۱۹۹۷	--
بک کی مون	کره جنوبی	۲۰۰۷	در حال کال

بودجه گذاران سازمان ملل متحد در سال ۲۰۰۹

<u>کشور</u>	<u>درصد بودجه</u>
آمریکا	۲۲
ژاپن	۱۶/۶۲۴
آلمان	۸/۵۷۷
بریتانیا	۶/۶۴
فرانسه	۶/۳
ایتالیا	۵/۰۸
کانادا	۲/۹۸
اسپانیا	۲/۹۷
چین	۲/۶۷
مکزیک	۶/۲۶

سایر اعضا

۲۳/۵

- مجمع عمومی (که گاهی با شرکت بالاتری مقام کشورها تشکیل می شود)
- شورای امنیت (برای رسیدگی به مسائل ایمنی و جنگی کشورها)
- شورای اطلاعات، احتساب آموزش، نیازهای ملل
- دادگاه بین الملل داوری

ب: ناتو NATO**NATIONAL ATLANTIC ARM TREATY ORGANIZATION****اتحادیه پیمان آتلانتیک شمالی**

این سازمان که در واقع و به صورت غیر رسمی، عسای دست سازمان ملل می باشد همگی از متحدان امریکا می باشند که در مقابل کمونیست ها و فرمان ورشو، و کشورهای عدم تعهد بوجود آمده اند.

کشورهای ژاپن، فرانسه، آلمان، بلژیک، انگلستان، آمریکا و ... می باشد که اخیراً کشورهای دیگر و بخصوص پس از فروپاشی کشور شوروی بسیاری از عناصر پیمان ورشو نیز به NATO پیوسته اند.

(آذربایجان، اسلواکی، لهستان، ...) نیز اعضاء تازه این سازمان می باشند.

ناتو پر قدرت ترین سیستم و تجهیزات جنگی جهان را دارد و مرکز آن در بلژیک می باشد.

سازمان ناتو پس از جنگ دوم جهانی پس از جنگدوم جهانی و در آغاز جنگ سرد شوروی و آمریکا درست شد و به مرور قوی تر شد.

اسلحه های پیمان ناتو آمریکائی، و اروپای شرقی می باشد و درجات نظامی آن هم، هم تراز، ارتش ایالات متحده آمریکا می باشد در انواع سلاحهای پیشرفته جنگنده، بمب افکن ها، سیستم های شناسائی، رادار توپ، تانک، توپ های پیشرفته سود می برد.

NATO PACT پیمان کشورهای آتلانتیک شمالی

تأسیس ناتو: سال ۱۹۴۹ (۴ آوریل)

مرکز: بروکسل (بلژیک)

زبان های رسمی: انگلیسی - فرانسه

فرمانده (سکرتر) کل: آندره فوق، راموسن

فرماندهی نیروهای مسلح: جیان پائولو

کمیته ها: کمیته امنیتی شهروندان

کمیته امنیتی و دفاعی

کمیته امنیتی و اقتصاد

کمیته امنیتی و سیاست

کمیته امنیتی علوم و فن آوری

لیست افراد مسئول ناتو (**SECRETARIES GENERAL**)

۱۹۵۲-۵۷	بریتانیا	۱- ژنرال لرد اسیمی
۱۹۵۷-۶۱	بلژیک	۲- پل هنریک اسپاک
۱۹۶۱-۶۴	هلند	۳- درک استیکر
۱۹۶۴-۷۱	ایتالیا	۴- ماکلیو، بورسویو
۱۹۷۱-۸۴	هلند	۵- جوزف لان
۱۹۸۴-۸۸	بریتانیا	۶- لرد کارینگتون
۱۹۸۸-۹۹	آلمان	۷- مانفر دورنر
۱۹۹۴-۹۵	بلژیک	۸- ویلی کلی
۱۹۹۵-۹۵ (۵ دسامبر)	ایتالیا	۹- سرجیو بالانزیو (۲۰ اکتبر)
۱۹۹۵-۹۹	اسپانیا	۱۰- خاویرسولانا

- ۱۱- لردرابرستون (برت ابی) بریتانیا ۱۹۹۹-۲۰۰۳
 ۱۲- الکساندر و منیتو-ابرو ایتالیا ۲۰۰۳-۲۰۰۴
 ۱۳- جیپ دو هوپ شفر هلند ۲۰۰۴-۲۰۰۹
 ۱۴- اندره فوق راوسن دانمارک (۱ اوت) ۲۰۰۹-۰۰۰

لیست معاونان سکرتری ژنرال (معاون)

ردیف	نام	کشور	سال
۱	جانک هیر دندر بورخ	هلند	۱۹۵۲-۵۶
۲	مارون ادولف نتیک	هلند	۱۹۵۶-۵۸
۳	آلبریکو کاساردی	ایتالیا	۱۹۵۸-۶۲
۴	جیدو کلنادی پالیانو	ایتالیا	۱۹۶۲-۶۴
۵	جیمز.ا. رابرت	کانادا	۱۹۶۴-۶۸
۶	عثمان اوکلی	ترکیه	۱۹۶۹-۷۱
۷	پائولوینسا رونیو	ایتالیا	۱۹۷۱-۷۸
۸	رینالدو پتریگنالی	ایتالیا	۱۹۷۸-۸۱
۹	دریک رین	ایتالیا	۱۹۸۱-۶۵
۱۰	ماچلو گوئیدی	ایتالیا	۱۹۸۵-۸۹
۱۱	آمادئوما دفرانسیس	ایتالیا	۱۹۸۹-۹۴
۱۲	سرجیو بالانزیو	ایتالیا	۱۹۹۴-۲۰۰۱
۱۳	آلساندرو میتوتوریزو	ایتالیا	۲۰۰۱-۲۰۰۷
۱۴	کلاودیو بیسوگتیرو	ایتالیا	۲۰۰۷

بخش های مختلف ناتو

- بخش دیپلماسی عمومی
- اداره امنیت ناتو
- مدیریت اجرائی
- بخش سیاسی و سیاستهای ایمنی
- بخش عملیات
- بخش سیاستهای دفاعی (طراحی و برنامه ریزی)
- بخش منابع ناتو
- مراکز فرماندهی، مشاوره، فرمان، کنترل، پرسنل *NOR*
- اداره کنترل مسائل مالی
- اداره ریاست مراکز مختلف و هیئت مدیره *SRB*
- اداره ریاست کمیته بودجه های دفاعی و شخصی *CBC/MBC*
- هیأت رئیس اداره بین المللی مسئولین ناتو *IBAN*
- مرکز توسعه لجستیک و تولیدات ناتو *NPLO*

اعضاء ناتو عبارتند از: آلبانی، بلژیک، بلغارستان، کانادا، کرواسی، جمهوری چک، دانمارک، استونی، فرانسه، یونان، مجارستان، ایسلند، ایتالیا، لتونی، لیتوانی، لولزامبورک، فنلاند، لهستان، پرتقال، رومانی، اسپانیا، ترکیه، آمریکا، بریتانیا، نروژ، هلند، آلمان و ...

پ: پیمان ورشو *WABSAW PACT* (برنگ سرخ)

نوع سازه: نظامی - سیاسی

تأسیس: سال ۱۹۵۵

فرمانده ارشد: ۱۹۵۵-۶۰ ایوان کونف

آخرین فرمانده ارشد: سال ۱۹۸۹-۹۰ پیتر لوشف

زبانهای رسمی: روسی، بلغاری، آلمانی، چک، مجارستانی، لهستانی

فرمانده نیرو: اولین ۱۹۵۵-۶۲ الکسی آنتونوف

آخرین ۱۹۸۹-۹۰ ولادسیرلوبوف

تاریخ جنگ سرد: سال ۱۹۵۵ (مه ۱۷)

بحران مجارستان: سال ۱۹۵۶ (۴ نوامبر)

بحران چکوسلواکی: سال ۱۹۶۸ (۲۱ اوت)

اتحاد دو آلمان: سال ۱۹۹۰ (۳ اکتبر)

انقراض: جولای سال ۱۹۹۱ (۱ جولای)

اعضاء ورشو:

- آلبانی
- بلغارستان
- چکسلواکی
- آلمان شرقی
- مجارستان
- لهستان
- رومانی
- شوروی
- سایر

اتحادیه ورشو، مربوط به کشورهای کمونیستی اروپای شرقی و مرکزی می باشد این معاهده در ورشو منعقد گردید (در مقابل پیمان ورشو). این پیمان اکنون منقرض شده و بعضی از اعضاء آن به *NATO* رفته اند. ورشو یک سازمان نظامی اقتصادی برای حفظ کشورهای کمونیست در مقابل بلوک سرمایه داری و یا

امپریالیسم بوده و از کلیه سلاحهای ساخت کشورهای عضو استفاده می کرده است. کشور لهستان حدود ۱,۳۰۰ مدرک مهم را در خصوص این پیمان در موزه ای دایر خواهد نمود.

این پیمان پس از فروریختن اقمار شوروی سابق و حزب کمونیست تقریباً از بین رفت و اعضاء آن با تقویت ناتو و عضویت در آن همت گماشتند.

در این پیمان و نیز ناتو، هر کس به یکی از کشورهای عضو حمله نظامی کند، در واقع به کلیه کشورهای عضو حمله نظامی نموده و کلیه اعضاء موظف به دفاع از آن کشور می باشند.

حسب همین مواضع (البته بالفرض)، روسیه حملات خود را به مجاستان به چکوسلواکی و لهستان جهت جلوگیری از فروپاشی و توهین به کمونیست را انجام داد و آنجا را اشغال نظامی نمود و در این حملات رعب آور و ضد انسانی ده ها هزار نفر کشته شدند و در دادگاههای مربوطه مجبور به اعتراف انحرافات خود از اصول سوسیالیست گردیدند.

کلاهک های هسته ای موجود در ناتو

- *MARK III*
- *BFMB MARK V BOMB*
- *MARK VIII*
- *MARK IX*
- *GOAULD – BUSTER*
- *HORIZON*

ت: پیمان سنتو CENTO PAC پیمان

پیمان سنتو و یا *CENTRAL TREATY ORGANIZATION* و یا *METO* پیمان بغداد بین کشورهای ایران، بغداد، ترکیه، پاکستان و بریتانیا در سال ۱۹۵۵ بسته شد و در سال ۱۹۷۹ (سال انقلاب ایران) منحل گردید.

مسائل نظامی، و کمک های اقتصادی از نکات مهم قرارداد بشمار می رود که آمریکا سعی در تحکیم آن داشت و بجز تکنولوژی در موارد دیگر اصرار به کمک داشت بعضی ها معتقد بودند که انگلیس بدینوسیله میخواهد نفوذ خود را در منطقه خاورمیانه زیاد کند و در سال ۱۹۵۸ آمریکا به قسمت نظامی متحدین پیوست که یکی از موقعیت های کوچک منطقه ای آمریکا در جنگ سرد بحساب می آمد. پایگاه اصلی این قرارداد در بغداد ۵۸-۱۹۵۵ و آنکارا ۷۹-۱۹۵۸ بود.

متعاقباً یک هم بستگی بین *CENTO/NATO* بوجود آمد که در مقابل روسیه آنها را حفاظت می کرد. البته ناتو و سنتو در کارهای یکدیگر دخالتی نمی نمودند و از لحاظ سلاح کمکی به یکدیگر نمی نمودند و فقط با یکدیگر همکاری متقابل داشتند گر چه آمریکائیهها دارای امکانات اطلاعاتی و الکترونیکی در ایران بودند و عملیات هواپیماهای جاسوسی U_2 از طریق پاکستان در روسیه فعال بود بریتانیا در ایران و پاکستان دارای تجهیزات نظامی بود. ترکیه و آمریکا موافقت نمودند که به یکدیگر کمک کند.

در سال ۱۹۵۸ در زمان سلطنت اولاد شریف حسین در بغداد، توسط سرهنگ عبدالکریم قاسم طی یک کودتا ورچیده شد و عراق را از پیمان سنتو خارج نمود و روابط خود را با روسیه مستحکم نمود و جذب کشورهای غیر متعهد گردید با تحریکات و منازعات اسرائیل و اعراب، در سال ۱۹۶۰ کشورهای جنوب آسیا و خاورمیانه دچار التهاب گردیدند پاکستان شروع به نزدیک ناموفق با هند از طریق ناتو نمود (۷۱ و ۱۹۶۵)

سنتو برای جلوگیری از نفوذ شوروی در منطقه کوشش چندانی بعمل نیاوردند و باعث نفوذ شدید شوروی در منطقه شدند و ایدئولوژیهای روسی انتشار می یافت. بهمین ترتیب ایدئولوژی دهقان گرای چین، مصریها بشدت با روسها نزدیک شدند همچنین با روسیه و عراق و جمهوری خلق یمن و سومالی و لیبی در واقع در سال ۱۹۷۰، روسیه ۲۰ هزار مستشار نظامی در مصر داشت و دارای پایگاه در سوریه و سومالی و یمن بود.

با وقوع انقلاب اسلامی در ایران در بهمن سال ۱۳۵۷ (۱۹۷۹) پایان معاهده شد در آن زمان ترکیه به قبرس حمله نمود و باعث ترک ارتش انگلستان شد و آمریکا کمکهای نظامی خود را به ترکیه تقلیل داد و با سقوط سیستم سلطنتی، آمریکا و شوروی برای اتحاد بین پاکستان، مصر و کشورهای خلیج فارس اهتمام ورزید.

قراردادهای منعقد شده در منطقه به شرح ذیل می باشد:

- در فوریه سال ۱۹۵۴ ترکیه یک قرارداد متقابل همکاری با پاکستان منعقد نمود
- در فوریه سال ۱۹۵۵ توافق نامه نظامی بین عراق و ترکیه با نام قرارداد بغداد منعقد گردید (قرارداد سنتو بین عراق، پاکستان، ترکیه، انگلستان و ...)
- در مارس سال ۱۹۵۹، رژیم جمهوری عراق، همکاران معاهده را بیرون راند.
- در سال ۱۹۶۶ پاکستان سعی در گرفتن کمک از هم پیمانان خود در جنگ با هندوستان شد.
- در سال ۱۹۷۱ در جنگ جدید پاکستان و هند هم پیمانان کمکی به پاکستان نمودند و آمریکا به پاکستان کمک نمود، اما نه در چتر پوششی سنتو
- در سال ۲۹۷۹ انقلاب اسلامی قرارداد سنتو را منسوخ نمود و سال بعد جنگ بین صدام حسین و ایران به طور تمام عیار اتفاق افتاد و تا بیست سال بعد ایران حالت جنگ و صلح را با عراق داشت. جنگ ۸ ساله و حالت جنگی چند ساله (البته با امکان زیارت زواران ایرانی از مراکز متبرکه و مقدس شیعیان عراق و بالعکس)